ANY II. — NÚM. 11 10 CÉNTIMS BARCELONA 3 FEBRER 1909

PAPITU

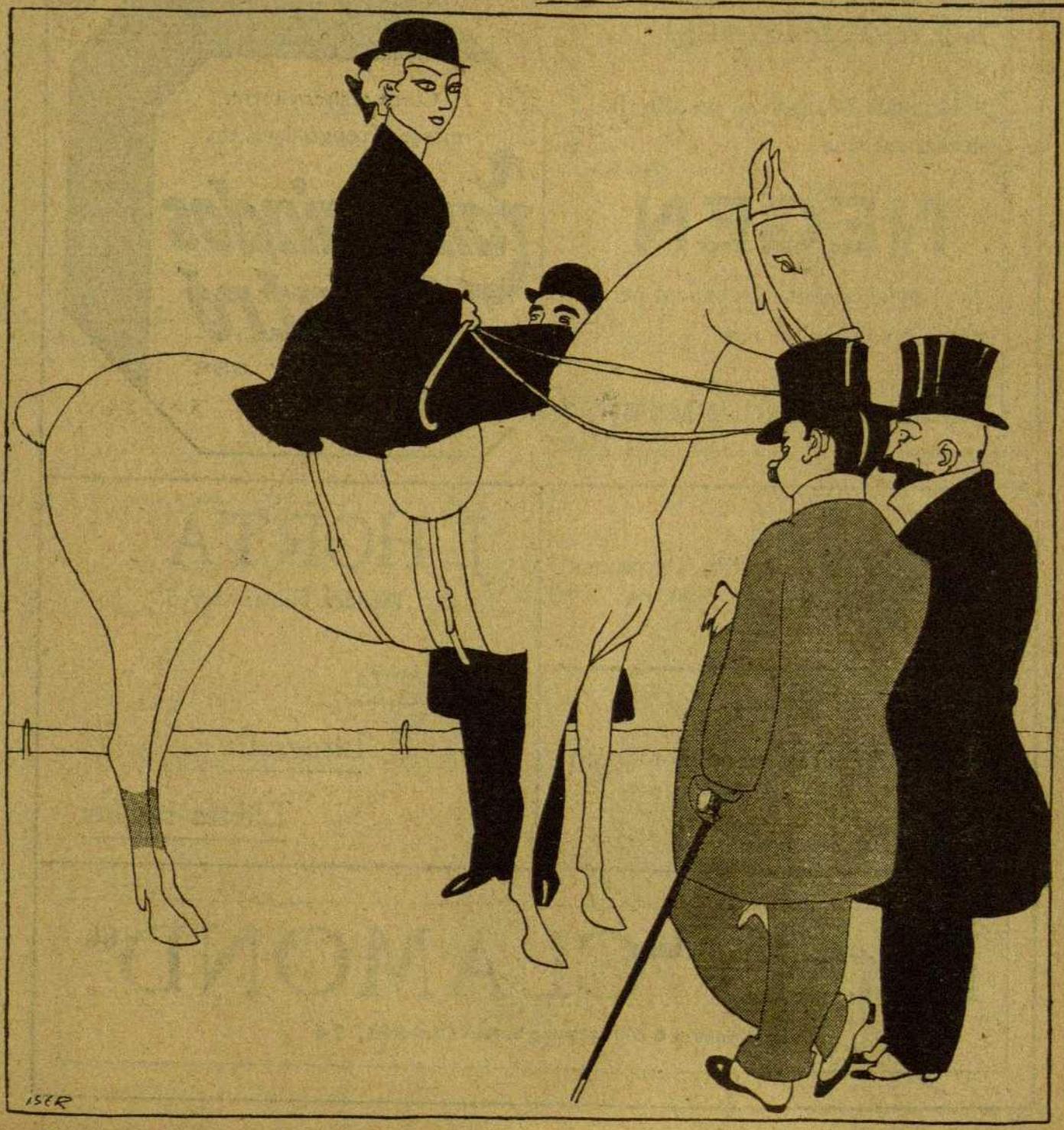

—¡Com ha progressat aquesta xicota! ¿No s'en recorda de quan era guantera?
—¡Es que ara s'ha casat ab un de la "Vasco-Castellana»!

Kalodont

PERFUMA, SANEJA, HERMOSEJA y REFRESCA LA BOCA

Jo declaro que aquesta *crema* dentífrica **KALODONT** es sana, agradable al gust y que realisa el problema desitjat puig ella dona a la boca la bellesa, el perfum y la salut.

SARAH BERNHARDT

Perfumeries y Drogueries

¡UN BON CONCELL!

Recorda bé, per si un día ho necessites, que

NEGEN

es el medicament més indicat pera combatre el mal de cap.

Dipòsit: Diputació, 273.-BARCELONA

Curen restreniyiment, morenes, congestions, etc.

Tamarindos Vintró

CORTS, 571 Y 688

BARCELONA

J. CREUS

PINTOR DECORADOR

Claris, 117

E. BLY

TALLER DE FOTOGRAVAT

Barbará, 35, pral.

J. HORTA

Méndez Núñez, 3 y 5

Impremta

Litografía

Llibres ratllats

Estufa "CLAMOND"

Consum 6 céntims per hora.—CLARÍS, 74

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Pelayo, 33 : Barcelona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
ESPANYA, trimestre . . . . . Ptes. 2
ESTRANGER » . . . . . » 3
Pago anticipat

PAPITU

Potins barcelonins
(Bromes de carnaval)

Es un desconsol la vida barcelonina. Are mateix som a l'época del carnaval, al temps de la gatzara, y del desensopiment. Doncs bé, tant sols hem trovat cinc o sis petites murmuracions per esbroncar a la gent quan vagi disfressada, y consti qu' hem begut en més bones fons que l'Agulló per escriure'ls seus articles y qu'en Milá per pronunciar aquell discurs que fa dos anys té anunciat. Hem preguntat a n'en Moles, a n'en Juliá, a n'en Collaso, a n'en Valentí, fins a n'aquell músic del Liceo que té tant partit entre les senyores. ¡Y rès!

Afortunadament una persona molt entenimentada va aconsellarnos que posessim un anunci al *Diluvi* per l'istil d'aquells que tant mal fan pensar al Gobernador, demanant xafarderíes, y hem rebut a volta de correu, les següentes:

* * *

Aquest any ja sabeu que gayre bé no hi haurá balls de máscares. Al Liceo'ls han suprimit perquè destorbaven als senyors que cada nit es dediquen a estudiar els *paños* y a profondíssims cálculs de... probabilitats. Per fortuna hi haurá el ball infantil y sembla que será president del jurat en Sanllehy. Creièm que ni el més malvolent hi trobi rès que dir en aixó.

* * *

Soc un pobre Peregrí
que se'n va cap a Mahó
a fer penitencia allí
y a ferme un tip de patí
igual que en una presó.
Lluny del circol dels senyors
em veig are castigat
havent de viure anguniós:
¡y lo pitjó es que som dos
perquè fins em veig casat!
Preneu exemple de mí
els que encar teniu capdals
y penseu que es el camí
que'ls *corridos* fan aquí:
ser casats y en sense rals!

* * *

Hi ha gent que tot ho critica y que té la manía de que a Barcelona no hi ha reunions aristocrátiques.

Haguessin sigut a la reunió d'una academia l'altre dia!

Naturalment que no era l'Academia de Jurisprudencia, ni de bones lletres, ni altres cursileríes per l'istil. Era tot lo contrari, l'Academia de les bones cames, o millor dit, de ball, de la simpática mestra de les boleres barcelonines. Allí n'hi haurían vist de senyorío y de cotxes a la porta y fins d'automóvils.

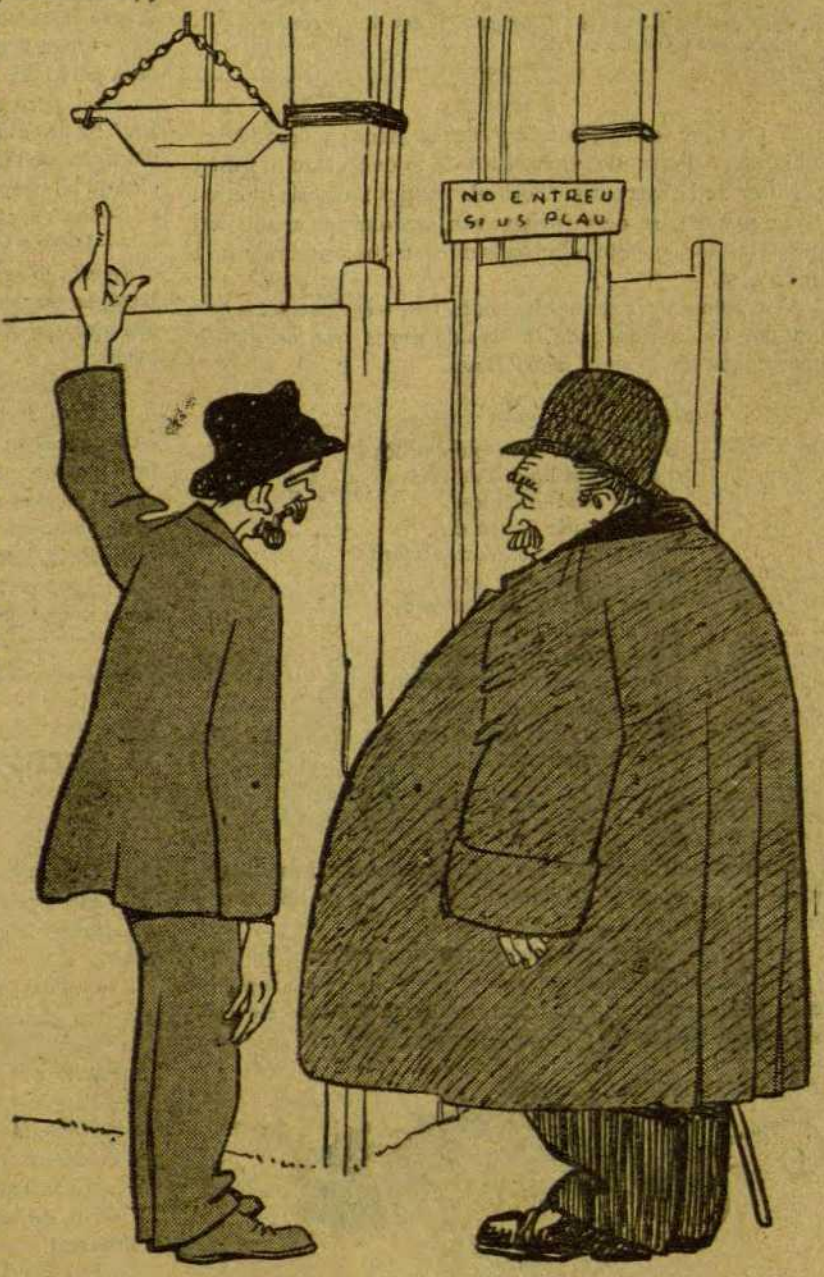

—Haurlem d'emplelar d'aquestes bastides que s'acaben d'inventar pera preservar de les caigudes.

—Sí, ja m'en he enterat, però veig que resulten cares. Em surt més a compte fer un *seguro* a la «Caixa de Previsió y Socors».

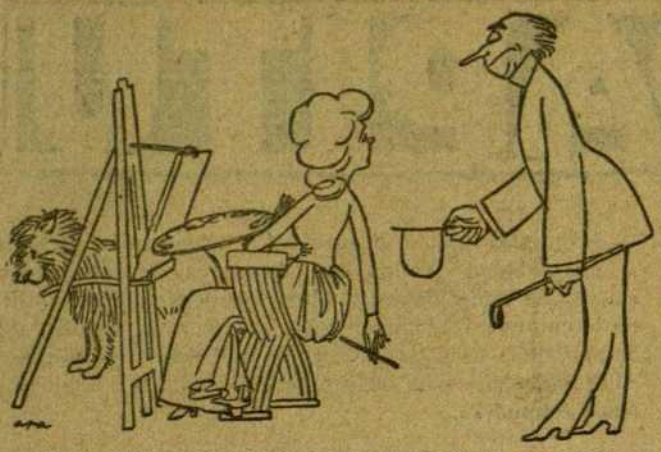

—Que perrito tan mono está V. pintando. Y, diga V., ¿de que raza es?
—Es un perro de remate.

Y tot gent formal; lo millor de la Banca y del Banco, del comers d'olis, de vins, el tot de lo que vulguin. ¡Ah! y lo millor de la literatura. Tots els critics musicals hi eran.

La major part dels invitats van acordar per unanimitat que la nova generació de ballarines farán entrebancar a molta gent.

Are com are, ja sembla que n'hi han tres de senyors que han dat una ensopegada, y tres de noyes que no poden amagar que n'han sigut les víctimes.

* * *

Un marquès molt quisquillós
diu qu'está boig d'alegría
per un cas miraculós
que va saber l'altre día.
Sembla que molt formalment
li ha promés una bolera
que li fará un gran present
cap allá a la primavera.
L'home de cap ull hi veu
y espera que al temps fixat,
per un miracle de Deu,
podrá veure el talent seu
a la fi perpetuat.

* * *

Mot de la fin.

Un distingit sportman que té'l pare molt vell, molt ric, molt avaro y molt plè de salut, llegía la llista de donatius y diners qu'envían les nacions a Messina.

Y se li va ocorrer la següent justíssima reflexió:

—No sé perquè han de enviar tants diners als supervivents de Messina... No sé com no veuen que tots els que han quedat vius deuhen haver heredat...

Una nota marginal

Vostès se varen oblidar d'una cosa essencialíssima a la biografía den Baró —ens diu un amic.

—Les indiscrecions sobre en Baró, serían inagotables.

—Però una biografía té d'esser complerta. Totes les facetes del biografiat deuen de transcriures, perquè potser aquestes privades aventures que vostès narren, tinguin en l'avenir la trascendencia de les proses den Tacit o den Plutarc.

—Be, però què'ns varem oblidar en lo den Baró?

—Vostès se mofaven dels articles den Baró, però ¿vostès sabíen que aquells articles eren originals seus, escrits sota la seva inspiració y per la seva propia má?

—Quan un escriptor posa la firma es que sagella una obra personal, una propia creació.

—Si, però devegades una firma es una suplantació. En Baró ha firmat articles que no eren seus; en Baró s'aprofitava d'articles de l'Oliver y altres vells redactors d'*El Brusi*, articles qu'ell després firmava.

—Però això es incóncebible.

—Lo que vulgui, però això es cert. Y no's cregui que d'aquesta plagiaria vanitat es en Baró culpable únic. En Baró, es un de tants. La meitat de les poesíes floralesques son plagis, y n'hi han de famoses poesíes catalanes, que son plagis.

—Vostè ho podría probar?

—Estic treballant pera probarho. Y no tant sols he agafat a poetes en pecat de bandolerisme literari, sino que estic comprobant les coincidencies d'un drama catalá famós desde fa dos anys, amb una novela castellana d'un autor sense anomenada.

—Però, interinament, lo den Baró es cert?

—Tant cert com que demá plourá, si en Dionís Puig anuncia que demá fará sol.

Lohengrin, natural de Collbató

—Ola, Deu lo guart, Senyor Gratera! Com está?

—Ja ho pot veure. Aquí escoltant el Lohengrin en catalá y que si vol que li sigui franc trovo que en catalá, no es propi.

—Què diu are? Si justament lo que sería verdaderament propi es que Lohengrin cantés en catalá.

—No'n volía saber d'altre. Veiam si ara resultará que'l Lohengrin era de Reus?

—Dispensi, no era de Reus, però li puc demostrar que era tant catalá com vostè y jo y que va nèixer a la montanya de Montserrat.

—A Collbató, potser.

—No, no, rès de Collbató, però si a la montanya de Montserrat.

—Ja li dic jo senyor Picarol, que fa un quant temps qu'els catalans éstem trastocats. Miri qu'el Lohengrin catalá! Ja no'n volía saber d'altre.

—Doncs parlant en serio, li diré que Wagner al senyalar el lloc de la escena del Parsifal diu que passa en el Montsalvat, montanya, fixishi bé, situada al N. E. d'Espanya, aont s'hi guardáva el Sant Graal y d'ont vé justament, Lohengrin.

—No está mal. Veiám si are el Tristán passará a la Bordeta o a Sant Pere de Riudebitlles.

—No sé perquè li ha de semblar tant estrany que una obra inmortal pugui passar en un poble qualsevol d'aquets.

—Si, a Sans.

—A Sans y a Sant Gervasi. Qu'es pensa qu' a Alemania no n'hi han de pobles que fa riure l'haverhi nascut. Si molt convé el Deu Wotan anava del Wahalla a un poble com Santa María de Cervelló, am tota la magestat que vostè li concedeix.

—Vostè pot dir lo que vulgui, però a mi no'm treurá d'aquí: el Lohengrin, fá més amb italiá qué am catalá.

—Bé, si, perqué amb italiá hi há més notes.

—Home, hi deu haver les mateixes.

—Es clar que hi haurien de ser les mateixes; però com que l'italiá porta tant sucre, els traductors hi han d'afegir notes per ferlo venir be am la música y per això agrada tant.

—Bé, está vist: a vostè li agrada aquell tros que diu alló *dels homes purs de mena*.

—Dispensi, jo li parlo del catalá, jo no li parlo de la traducció; ja se sab que si una traducció no está bé, sempre si es a temps a corretgirla.

—Ja, vostè vol dir que en contes *d'homes purs de mena*, podrien dir *homes de mena purs*. No estaría malament, perquè encara faría riure més.

—Jo no li dic si la traducció está be o mal; jo no més li dic qu' interpreta la melodía de Wagner d'una manera més exacta que l'italiá.

—Perquè s'entén lo que diuen?

—No senyor, no, perquè lo que diuen no té cap importancia; lo important es la frase musical.

—Si, bé, lo que deiem; el catalá es la llengua més apta per tot. Ja li dic jo que si Deu no'ns ajuda en aquest país!....

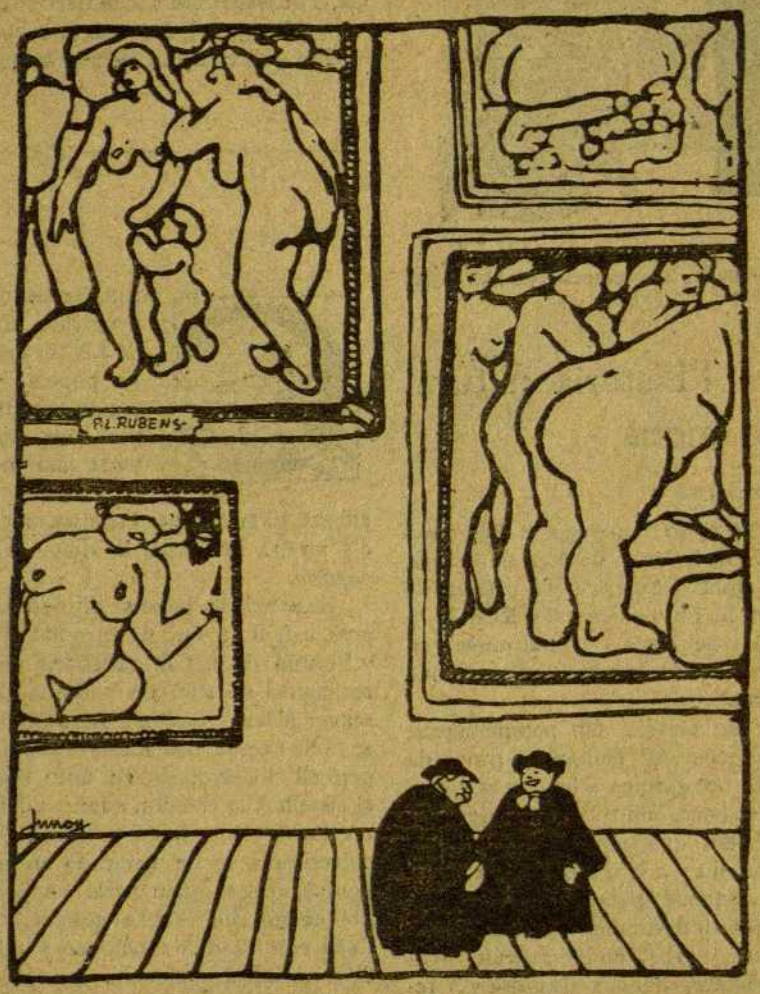

TEOLOGÍA

—Cregui, Mossén Borrissol, que mai m'havía preocupat tant com are pel misteri de la resurrecció de la carn.

—Dispensi, jo no li parlo de que'l catalá sigui més o menys apte que les altres llengües. Jo li sostinc que per dir les frases musicals wagnerianes es millor que l'italiá y no li nego que per la Favoritta, per l'Aida, y per molts trossos del mateix Lohengrin, sobre tot per aquelles frases tant arrancades que te'l duo del tercer acte, no hi vagi més bé l'italiá però per les melodíes verdaderament wagnerianes, creguim, senyor Gratera, el catalá hi vé com l'anell al dit.

—Sab què és tot això? el catalanisme.

—No li nego; però tant si es fet per catalanisme com perquè s'entengui millor la lletra de les obres de Wagner, en tots dos cassos, dispensi que li digui senyor Gratera, trobo que tenen raó contra vostè perquè aixís se logra fer compendre millor les melodíes de Wagner. Comprèn senyor Gratera?

—Ja li dic jo que...

—Rès, coses de la vida. Vetaquí.

—Ja ho pot dir, ja!

—Un día per cada hu. Avui per l'italiá, demá per en Wagner, demá passat per vostè y avans d'ahir per la *Favoritta*.

—Desenganyis senyor Picarol, no hi ha com l'italiá per l'ópera.

—Es que lo verdaderament wagneriá no es ópera.

—Ah! Doncs si no es ópera, no ho discutim. Allavors digui que Wagner no té cap mèrit.

—Home, dispensi; jo crec que'l mèrit de Wagner comensa allí ont deixa de fer ópera.

—Vol que li digui la veritat? No l'entenc. per veure si li poden fer entendre.

—Per això li canten en catalá,

LLUÍS GRATERA

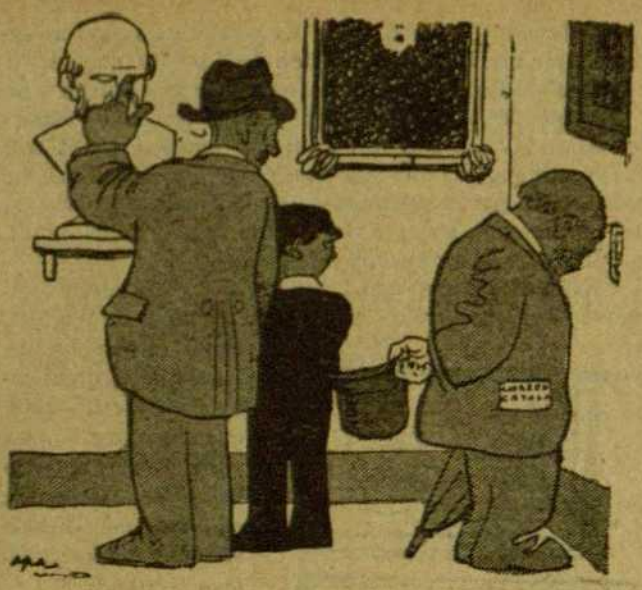

—Veus, aquest era un sabiás, am aquest front tant gran se coneix.
—Doncs digui qu'aquell senyor ho deu ser més encare, perque'l té gran fins al clatell.

Documents pera l'historia natural de la mona

(TRÍPTIC)

L'alegría del port pera un pobre home que fa díes que's gronxa en barco!... M. Dupont, lyonnès de Lyó de Fransa, ha recalat a Barcelona venint d'Amèrica y'l passeig de Colón li ha fet pensar en la Cannebiera, les Rambles li han recordat els Boulevards de París y d'enterniment en enterniment y també de taberna en taberna, l'home está que no sab en quina mar navega!...

Els fanals del passeig de Gracia, fan pampellugues, s'irisan, vacilen, se multipliquen. M. Dupont bé prova de caminar, però al fi se li fa un garbina a les cames y cau. Un urbá, plè d'urbanitat, s'aboca sobre la seva miseria y'l sermoneja paternalment, li diu qu'evidentment no's trova bé, que li convé anarsen al llit y a la fi l'*ensofrat* se cansa de la cantarella monòtona d'aquelles paraules que no entén y li contesta ab una restallera ab flestomies franceses; quan ha acabat el delit de renegar... l'urbá, home instruit, políglota, se li adressa en la mateixa llengua francesa y li repeteix els conceptes d'abans:

—Está malalt, té d'anarsen al llit...—y M. Dupont, obrint uns ulls com a taronjes, comensa a dressarse y's diu esverat:

—Taut mateix deu tenir raó aquest home. Si qu'ho estic de malalt; perquè jo que no sé l'espanyol, are entenc perfectament an aquest guardia.

L'escena al Passeig de Colón.

Un mariner (els mariners son els qu'agafen les curdes més grosses), ve titubejant y demostrant les seves condicions navegadores desde les reconades tenebroses del carrer del Cid. Tot se li posa al devant: les palmeres, els fanals, la gent que circula, els tranvíes, però ell va fent vía, y quan es a la plassa d'Antoni López, se fixa com guía el monument central, pren arrencada y arriva a arraparse a la reixa... Respira. Allò si qu'es una bona guía... La segueix. Una ma en un barrot, una altre al de més enllá, va avensant, tomba una cantonada, un altre, quatre, sis, set y per fi, se li acut l'esplicació de que no s'acaba mai la reixa.

—Vès, are m'han tancat. Deu ser perquè hem fet tant escándol a cal Tóful...

Reflexiona avans de ficarse al llit...

Ha begut molt, molt; té por de que se li vegi a la cara y s'en va cap al tocador a inspeccionarse en el mirall de ma. Tot plegat diu ab un llarc sospir:

—¡Y com m'ha crescut la barba!

Era qu'havía près el raspall del cap en lloc del miralll

LINNEU.

Apunts de classe

AMINA reposadament l'excelentíssim senyor don Marian Batllès y Bertrán de Lis, ab *pose* de rumiant intelectual. Es popular y ventripotent: carn de periòdic satíric. Explica Anatomía, però una Anatomía especial. No ha tocat mai un bisturí, pera ell no hi ha cadávre y els ossos els agafa am guants. El cos humá l'analisa, retallant en paper els ossos y els nirvis. Per això li diuen els estudiants, *el doctor papelito*.

La sabiduría la porta dipositada en el clatell, un clatell gros, caigut, y tant desenrotllat que'l bon Marian Batllès y Bertrán de Lis té necessitat de ferse colls en forma de reclinatori de silló de barbería. El poder del clatell del senyor Marian Batllès y Bertrán de Lis, ja ve de lluny. Ell se titula enemic den Ramom y Cajal. En Cajal, no'l coneix, però ell va derrotarlo en unes oposicions, posant a pressió el clatell. A la cátedra, quan aludeix al gran històleg, diu: «A ese titulado sabio mundial, jo le he derrotado, le he pulverizado, le he triturado en rigurosas oposiciones...» Perquè, això sí, quan parla sempre usa cinc o sis sinònims. Lo que no diu es que quan ell va fer les oposicions, en Cajal era fill d'un manobre y ell era'l fill del rector de l'Universitat de Valencia.

A la seva cátedra tenen molt de poder les cartes dels prohoms. Un día havía d'examinarse un xicot mallorquí. El pobre xicot com que patía de mandra, no savía ni a quin costat cau'l cor, aixís es que va tenir d'anar cercant clemencia a casa de don Marian. Don Marian, se mostrá inflexible. El mallorquí, cremá'l darrer cartuxo, bo y exclamant:

—*¡Ah! Don Antonio Maura me rogó le saludase á V.*

—*¡Conque Don Antonio!*—replicá l'exgovernador.—*Eso es otra cosa.*

Te la manía de les grandeses. Are es degá, delegat regi, y segons propia confessió, aviat será ministre. El bon senyor está en la segona infancia y, com les criatures, no fa més que somniar. El seu somni es purament platònic y això ja es un mérit en un temps en que fins els somnis dels poetes son mercantils.

Fantasía en tó menor

Han passat alavora de cincuanta capellans comptanthi una vintena de *petits frères* y cap cavall blanc. Això designa mala astrugancia.

No sé perquè. Però, per un capellá, un cavall blanc, y sino, trencat el coll.

L'*equus albus* es l'únic antidot contra'l clericalisme imperant. Perquè? No ho sé; tampoc saben els metjes perque l'argentviu cura'l mal d'amor.

El Brusi diu que'l Sol, es una despreciable estrella groga, de la carretera de St. Jaume. ¡El despreciable es vostè!

Si el Sol fos despreciable, la terra fora una bestia maleida, y la *Maison Dorée* una arruga de la bestia, y jo un parássit de la bestia, y hoste de l'arruga, ¡el despreciable es vostè!

Fan riure molt els diaris y els astròlecs. Demá passat sortirá per ponent el cometa n.° 212. Com si fos una casa de la Gran-via. Oh! y dels torpillers també diuen el n.° 40, el 27 y el 16 per tot arreu. No sé en que poden semblarse les estrelles am cúa y els *cañoneros*. Com no sigui en ser pronóstics de tempestats.

No! No veus que ja les duc netes? Es estrany, tots els llimpies ofereixen els serveis als que porten les botes lluentes.

¿Què deu fer la Rosa? Segurament ha arrivat al seu ideal d'anar sempre ab mitjes reixades y portar unes criolles del diámetre d'una galleda. Amb aquesta sí que m'ha passat allò dels aprenents; se'n ha anat quan la tenia ensenyada.

No! Cap diari! Per bromes estem, am les desgracies que s'acosten. Bromes... Bromes... y tan espesses que ningú hi veu la gracia. Y es clar, tot d'homes plens de xacres que's posen a escriure acudits y alegríes com pouarian un safreig d'aigua, pensant en la familia y en el reuma que'ls costará l'humitat de la matinada. Els verdaders humoristes els haurían de recullir ja en el colegi. ¡Oh! aquell que's pensa penjar un ninot de paper mastegat que tiravem al sostre! ¡Oh aquell Solé, fill de la fonda de St. Agustí, qu'al entrar a classe ja s'agenollava al mitj sense invitació previa, conseqüent en no sapiguer la llissó, ni ganes.

Un altre capellá! ¡Fuuu...!!! Jo'ls faría anar sempre vestits de pontifical, are que han tret els galons als militars, ells donarían la nota de color. ¡Quin goig faría la sala Mercè! Are amb aquets vestits negres, no més serveixen per estalviar feina als caricaturistes, qu'amb un topo negre acaben, y pera dur mala estrugancia.

Calla! un regiment de caballería; am trompetes y tot, deu, vint, cent cavalls blancs. Tabou! Tabou!

Galcerán un *gin* y *El Brusi* de la tarda.—MONI.

—Avui qu'es el meu sant vaig a fer quelcom que s'aparti de les meves costums. Avui aniré a dinar.

BAGATELES

Un barceloni

Barcelona té un verb y un modisme, que costarán molt de refinar. En l'estat actual el verb es *badar* y el modisme *tenir barra*. El *no val a badar* y el *¡quina barra!* dels barcelonins han esdevinguts catalans ab lo qual hi han perdut tot lo que haurían guanyat si de catalans s'haguessin reduit a barcelonins.

Don Pau Tonolla era un d'aquests barcelonins que practiquen el verb y el modisme, un d'aquests barcelonins que ocupen tota la seva energía en prácticar les dugues coses.

Una vegada don Pau Tonolla, va sortir de Barcelona en un primer tren. Un d'aquells trens qu'al hivern surten qu'encara es fosc y al istiu quan comensa a clarejar.

A l'hora de pendre xacolata va arrivar a la torra qu'en un poble de fòra tenían uns amics seus de Barcelona per passarhi l'istiu.

Al entrar els va trovar en taulats. La senyora, l'hereu y el pare ab mánigues de camisa, prenían xacolata.

—Ola Pau. Vostè per aquí?

—Ja ho poden veure.

—Segui. Fassim el favor.

—Segui, que pendrá xacolata.

—No, gracies, si de cas un parell d'ous.

Aquesta cosa

La senyora Vadurina Plomall viuda del senyor Segadó, era alta y grossa y tenía una filla que també era alta y grossa y si no tenía cap desgracia sería més alta y grossa que la seva mare.

El senyor Segadó, Deu l'hagi perdonat, no'ls hi va deixar rès, que se sápiga, y pel veinat, per aquell veinat que tenen totes les dònes, no se sab de què viuen.

El senyor Farga, un propietari dels que diuen: Y el pobre propietari, què? es va enamorar de la Vadoreta, filla de la senyora Vadorina. Encare que la noya tenía dinou anys y ell cuaranta vuit, va fer els passos, però desseguida va veurer que la mare y filla l'estalonaban y que la mare deia: Aquesta noya no sé que té, sembla qu'estigui enamorada. Y la noya deia: Ay mamá deixim estar, ves que hi faré jo si estic trista.

El senyor Farga's va espantar. — Mira noya, —va dir un dia a la Vadoreta devant de sa mare.— Jo t'estimo, y'm penso que tu també m'estimarás a mí, però jo, are tinc cuaranta vuit anys y tu'n tens dinou. No't diré jo que durant dotze o catorze anys no'm pugui comprometre a cumplir am tots els devers de marit. Però d'aquí a catorze anys tu estarás en una edat que si jo no puc cumplir amb els meus de...

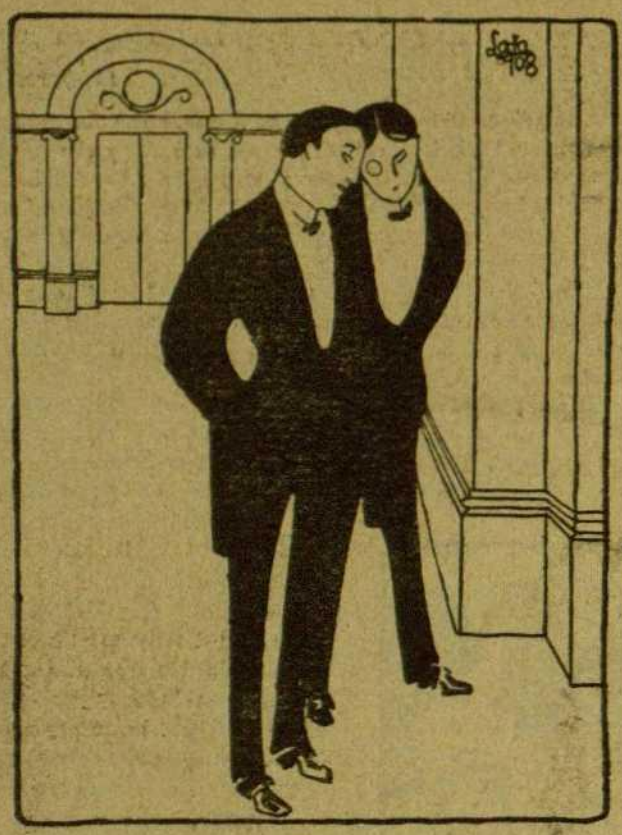

—Ca, no hi contis, la meva mare no'm donará ni un céntim, té la manía de morir rica.

— Dispensi, senyor Farga —va dir la mare— a casa mai hem sigut perjudicats d'aquesta cosa.

Els macarrons a la italiana

El senyor Poliol, era molt de vida, però no menjava mai per la gana que tenía, perque li hauría fet mal.

Un día ell y els seus amics es van reunir per menjar macarrons a la italiana: però lo que se'n diu, per menjarne. Un cuiner que tenía'l dó, aquell dó que no's compra ni's ven, va guisar els macarrons y en els macarrons un cop guisats, els ángels hi cantaven.

El senyor Poliol, y els seus amics, se van entaular al istil de Barcelona. Entaularse al istil de Barcelona vol dir sense compliments. Quan els altres se van haver assentat, el senyor Poliol ja tenía'l tovalló posat y lligat a redera del coll amb un nús que feia com dugues orelles de cunill y els ulls fits allí hont el criat havía de posar la plata dels macarrons. El criat va comparèixer desseguida portantlos.

Les orelles de cunill que feia'l nús del tovalló del senyor Poliol, escoltaven am gran atenció, el cant dels ángels. Ja hem dit qu'en els macarrons els ángels hi cantaven.

Un dels comensals, s'acosta la plata y am molta parsimonia, comensa a omplir un plat. Silenci. El senyor Poliol, es mira'ls macarrons y's mira al amic que omple'l plat. El plat comensa a ser plè. Els macarrons están a punt de vessar. El senyor Poliol, no indignat perque l'altre sense compliments omple el plat, sino perque vol que li quedin molts macarrons, diu airat:

—Te'ls menjarás tots!

—No, home; si te'ls poso per tu—li respón l'amic.

—Ah!—diu el senyor Poliol conformantse.

Napoleón.

En una visita, una senyora de l'aristocracia barcelonina parlava d'un fill seu que no volía seguir el negoci del pare, el negoci que'ls había fet aristócrates. El noy, volía ser pintor, ofici qu'han fet també alguns aristócrates. Però la senyora, ab molta rahò, deia que'l negoci del seu marit era preferible, perque ja estaba arrancat.

— Deixili seguir la seva vocació, —li va dir un senyor qu'era a la visita; un d'aquells senyors que no més se veuen a les visites y que igual qu'els municipals de cavall, que sembla que ja van nexer fets y trets, ab cavall y tot, sembla qu'aquets senyors no hagin sigut mai nois, ni mai joves, ni tinguin casa, ni vagin pel carrer, ni mengin (exeptuant els piscolavis de les visites) y hagin nascut fent visita.

— Deixili seguir la seva vocació, —li va dir el senyor, perque parlar de la «vocació» en una visita vesteix molt.

— Vocació'n té molta, —va dir la senyora.

— Doncs deixil fer. No convé contrariar may les vocacions. Miri: el gran Napoleón —va afegir el senyor, parlant d'aquell gran emperador, l'únic emperador de qui's parla en les visites.—El gran Napoleón, si l'haguessin fet sabater, potser no més hauría sigut un sabater vulgar, perque no era la seva vocació.

— Potser sí,—va dir la senyora—y are es el millor fotógraf de Barcelona.

La dedicatoria

Don Miquel Serrallarga es un bon home. Quan va ser xicot va ser un bon xicot, y quan va ser nen va ser bon nen. Els seus pares el van estimar molt y els seus mestres de dibuix, també. Deyan que tenía molta disposició pel dibuix, sobre tot pel dibuix caligráfic. El seu fort eran les dedicatories. No passaba sant ni santet, ni cap d'any ni cap d'anyet que no dibuixés un quadro-dedicatoria, d'aquells que's penjan a la paret de la sala de confiansa, del cual els pares diuen: Es dibuix del noy, y temps a venir els fills del noy diuen: Es dibuix del papá.

Tot plegat, caligrafía pura. Però en Don Miguel Serrallarga la dedicatoria va acabar per férseli sanc de la propia sanc.

Quan se va casar lo primer que va fer, va ser buscarse'l quadro y el *bon gust caligrafic*, buscarse'l lema que més pogués agradar a la seva promesa, y naturalment el va trobar desseguida, «a la meva esposa en el dia del nostre casament».

Però, l'esposa li va sortir de mala mena. Un día la va trobar amb un altre. Va tenir un gran desespero y li van aconsellar qu'instruís demanda de divorci per adulteri y que castigués als culpables. Don Miguel Serrallarga ho va fer. Un dia, en el despatx del seu abogat, esperant que aquet consultés uns documents, al veurer la capsalera de la demanda de divorci, Don Miguel Serrallarga, fora de sí y sentintse portat per la seva naturalesa dedicatorial no va poguer estar d'escriurehi am lletra bastant caligráfica, tot lo caligráfica que pot ser la lletra d'un marit enganyat: A la meva estimada esposa, en el seu primer adulteri.

PAPITU PICAROL.

—María, es el seu nom?
—Sí senyor: María de la O.
—¿Eh?
—O.
—Ah!

(Dibuix den Joan Gris)

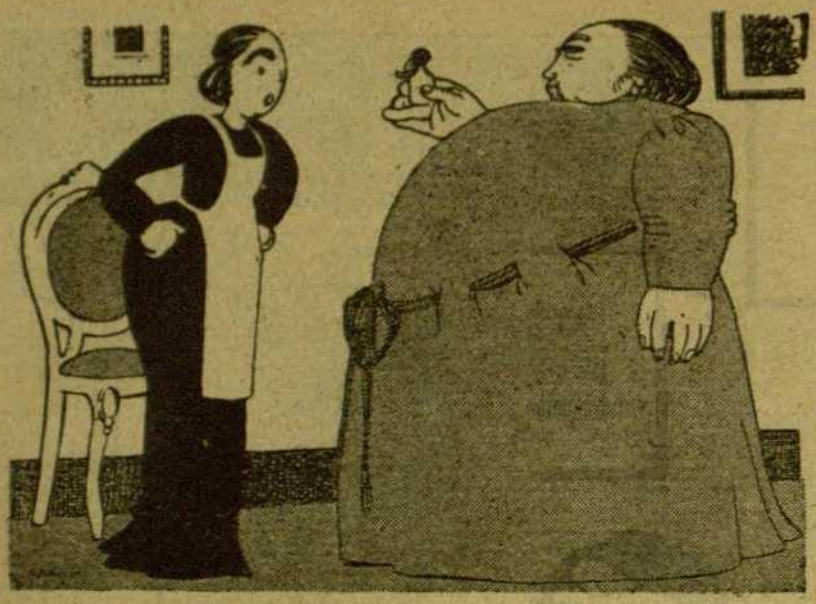

—Esbravada? No pot ser senyora; l'he deixada *herpèticament* tapada.

El darrer crucificat.

L senyor Bonet, rector de l'Universitat ha estat condecorat am la creu del Mèrit Naval. Com l'*Azorin* y el seu profeta a la plana literaria d'*El Poble*, en Marcel Mata —en el sigle, en Manuel Alfonso— sentim una suau, una lleu perplexitat. Al senyor Bonet li mareja l'aire de mar; el senyor Bonet, no s'ha embarcat més que a la Porta de la Pau, fent vía a la Barceloneta; el senyor Bonet, se banya en pila. ¿No es doncs, una profonda, una incomprensible paradoxa, que sigui agraciat, ell tant antinaval, am la creu del Mèrit Naval?

Entre'l senyor Bonet y el mar, no trovèm cap altre relació que la finura, la prodigalitat en els saludos. L'ilustre rector rendeix als seus enemics a barretades. D'ell se conta que quan reb una visita, l'ajuda fins a treures els guants, estirantlos per la punteta dels dits. Y cada día, per anar a l'Hospital, l'espera una colla d'estudiants de Medecina a la plassa de l'Universitat, perque'l senyor Bonet, molt atent els hi paga sempre'l tranvía. Y cada día son més els de la colla.

Doncs bé, segons els madrilenys, lo més fí, lo més atent qu' existeix es el mar. Perquè? —se'ls pregunta. —*Porque* —diuen— *no hay más que acercarse y ¡ola! ¡ola! ¡ola!*. Y aquesta es la sola afinitat que amb el mar té'l senyor Bonet: la salutació continua.

Potser, com que'l senyor Bonet es tocóleg, tingui més relació ab les aigües de lo que nosaltres creiem. Però de totes maneres, una creu del Mèrit Naval, es massa, es massa pera un senyor que no ha tingut que veure ab més aigües, que les que hi caben en un gibrell, petit y casolá.

RELLISCADES

El bon senyor que ha publicat l'*Enciclopedia Artística—Guía de Barcelona*, oculta'l seu nom modestament. Es una llástima. *La Publicidad* el faría director de l'edició de la nit. Es un gran escriptor còmic. Vegintse les mostres.

Segons l'autor, el seu llibre es *tan necesario al terrateniente como indispensable al extranjero.*

Cada rotativa es la brisa primaveral encargada de transportar el pólen del progreso para que fecundice los cerebros que se abren a la vida.

Afirma més enllá, molt seriament, que l'Hotel d'Inglaterra *es de los más principales de la ciudad* y qu'envia *coches á las estaciones ferroviarias puerto é intérpretes.*

A Montserrat ell hi veu *múltiples agrupaciones de rocas cónicas de superior altura y entre sus cavidades se abre el abismo... Inmensas columnas, sin manifestaciones angulosas, sino perfectamente redondeadas, cilíndricas, esféricas, huyendo siempre de la línea prismática.*

A Caldetas, *se respira el vivificante aire salitroso de la inmensidad líquida.* Y el llibre s'acaba amb aquesta frase prodigiosa... *reconociendo explícitamente, sin servilismos ni hipocresías, que es la perla, sí, del Mediterráneo, perla engarzada en la vida de la actividad y del trabajo.*

No, no ho volem creure que l'autor de tot això, sigui compatriota del Cid y den Diego Corrientes. No se'l mereixen *allende el Ebro*: Deuría ingressar en quansevol dels nostres periòdics y al cap de poc temps insultaría al PAPITU, si l'agafessim en pecat de relliscada.

El senyor López, Don Guillem, es un home admirable que analisa d'una manera perfecta un cas de diabetes, un expedient de clavegueres o una partitura wagneriana. Com a metje, com a regidor y com a crític musical, acaba de publicar un llibre que's titula «La Mentira Musical». Es un llibre maravellós que fará parodiar a algú la frase den Cervantes, en quan vegi que un llegidor se mor de riure: Vostè está boig o está llegint el llibre del Dr. López.

Unes quantes mostres:

«El estilo conventual se marca en los edificios de nuestra burguesía, careciendo los arquitectos de ideal y autonomía para determinar su genio o ingenio...» «La música seria ha de ser agradable al paladar del oído...» «El gran Pitágoras no supo escribir en el pentágrama el más inocente wals...» «Un manjar bueno, con letrero ó sin él, es siempre bueno...» «El públieo lírico de Barcelona sufre, en la actualidad, alguna dolencia en sus aparatos auditivos...» «Los tenores y las *primas donnas* constituyen una de las principales causas del adulterio. Moralmente este delito se comete, casi por unanimidad la noche que canta un tenor

ó una tiple de esas de *primo cartello...»* Y termina'l llibre amb aquesta sentencia aplastant: «Somos cobardes.»

¡Y qu'hem d'esser cobarts!

Una ciutat ont un llibre com el del Dr. López, troba editor y gent que'l compra, y periòdics que fan crítiques, es una cituat més heròica que Sebastopol y Girona.

*

La Publicidad sab esbravarse ab nosaltres, encare que a l'endemá rectifiqui, però *La Publicidad* no's corretgeix. Y tant poc que costen una gramática y un diccionari.

La setmana passada, escribía: «Los obreros conscientes de la Confederación tengan una acción gallarda, no intimidándose *por el prurito* de un fracaso...»

Prurito vol dir desitj y encare excessiu, desmedit, de manera que a la Confederació Regional tenen, segons *La Publicidad*, un desitj extraordinari de fracassar. Aquest desitj ens semblava qu'era tant sols propietat del diari defensor den Portas y den Weyler.

També escriu que an en Coquelin, la prempsa li ha dedicat «sendos artículos». «Sendos», vol dir un pera cada un. La prempsa doncs, no ha dedicat més que un sol article an en Coquelin.

¿Que «sendos» es un barbarisme? No ho creguis *Publicidad* pecadora. «Sendos», en el teu article, es una barbaritat y no un barbarisme.

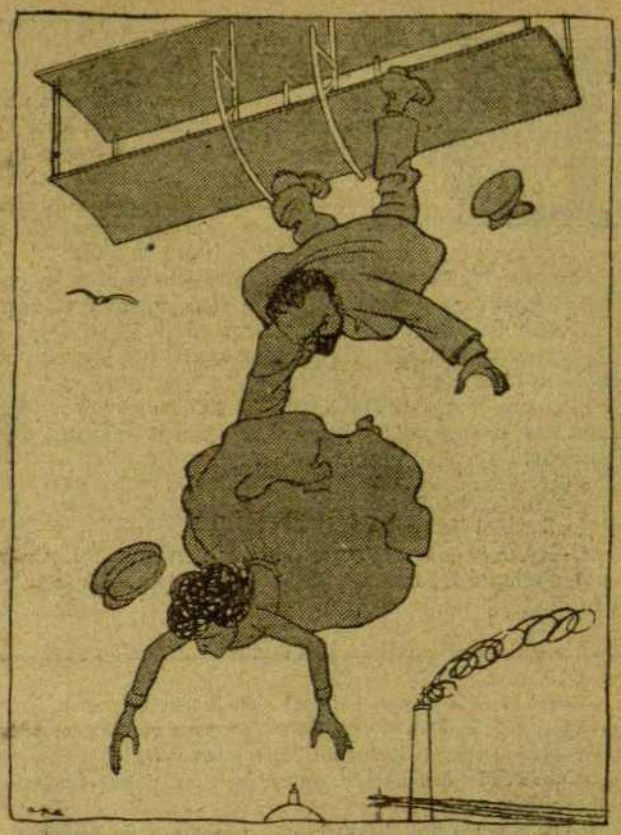

EL MARIT LLENSANTSE EN PERSECUCIÓ DE L'ESPOSA SUICIDA
—Ja la tinc; ja está salvada.

La tardor barcelonina

per Francesc Pujols

(Continuació)

— Sembla qu'hagis fugit d'un incendi amb una gran flama enroscada sobre'l cap —diu la mare sense adonarse de que jo m'estremeixo.

— Si, —respon la senyora Ridaura— d'un incendi que m'ha cremat el cor.

— Estás enamorada —pregunta'l pare veyent en l'enamorament de la seva filla un nou encís per admirar.

— Si —respon la Ridaura o l'Agata, perque ja no se si es l'una o l'altre —em vull casar amb un home que m'estimi.

— Això es molt fácil —diu amablement y creyentho en Jemaría Llamdor.

— O molt difícil —dic jo.

— Vos creyeu que no l'estimarían tots els homes? —em pregunta en Llamdor.

— Si, —contesto jo,— però lo dificil sería que jo permetés que l'estimessin.

— Si la vols, per tu es —em diu el pare— mentres siguin per mi tots els besos qu'ella no't dongui.

— Jo'm casaré amb ella —dic.

La senyora Ridaura, apartantse de nosaltres, y tirantse damunt del sofá, diu cloent els ulls:

— Mira, papá, aquest home que's vol casar ab mi, es un malvat.

El pare mitj riu, perque sab que jo no soc un malvat y en Llamdor, també s'en riu, perque sab que jo sense ser un malvat ho semblo, perque tinc la apariencia d'un home que no estima a ningú y que no més s'interessa per si mateix. Y aquesta apariencia justament em ve, de lo contrari; es dir, de que sento l'amor amb una forsa extraordinaria, y haig de fugir de tota ocasió de posar afecte, perquè estimant d'una manera extraordinaria, el dolor que fa sentir l'amor, es també —en mi— extraordinari; tant extraordinari que no'l puc resistir, y per aivò m'en aparto.

Estimar es engrandir el camp que'l dolor pot recorrer en nosaltres. Quan l'amor es infinit, el camp de nostre dolor també ho es. — Apunto aquets pensaments en el llibre de notes.

***

Ens despedim. En Jemaría Llamdor y jo hem d'anar a la representació de l'obra d'un dels molts poetes dramátics que existeixen a Barcelona, ja que sent els catalans homes d'acció y no d'estudi, quan neixèm poetes, sentim més que rès el drama —qu'es, com tothom, sab —un género literari fundat en l'acció. En Llamdor, qu'es crític d'arts, ha d'escriure un judici de l'obra. Sortim. Atravessèm el jardí de la torra, fresc y olorós com la carn de la senyora Ridaura. En Llamdor y jo prenèm el funicular que baixa paulatinament per la pendent de la montanya. Barcelona es la millor ciutat del món.

— Es molt conegut l'autor de l'obra a quina representació assistirèm? —pregunto a n'en Llamdor.

— Ja sabeu qu'a Barcelona es més fácil ser conegut que desconegut —contesta en Jemaría Llamdor.

El cotxe del funicular tremola al sentir l'aire fret de la nit en la montanya.

— Es veritat que Barcelona, és la ciutat millor del mon? —me pregunto a mi mateix, y'm responc.— No ho sabré mai, per més que viatgi per l'estranger.

— Escolteu —díc a n'en Llamdor que contempla la ciutat vista desde la montanya:— la dòna am qui hem enrahonat, és l'Agata?

— Sí, —respón en Llamdor, distret per l'espectacle que s'ovira desde la finestra del funicular.

Calamitats

DARRERAMENT es clogué a can Parés una exposició de les obres del pintor C. Vazquez. L'obra d'aquest home pot calificarse de: mala falsificació. Calía visitar aquella exposició pera sapiguer tenir gust com s'aprèn experiencia en les altres desgracies de la vida.

Peró, en lloc més qu'en l'actual exposició es aont se pot lograr experiencia sanitosa. Allí, a la vista del mal es aont se pot apendre a fugirlo.

Lectors del meu cor; aneu tots a veure les pintures al *alioli* dels Masrieres.

Elles son, a més de falses com les del senyor Vazquez, cursis, CURSIS com tota la tristement cèlebre dinastía dels Masrieras.

—

En Rusiñol ha estrenat *L'intelectual.*

L'intelectual es l'obra més dolenta den Rusiñol. An en Rusiñol sempre li passa, que l'obra més dolenta qu'escriu es la darrera.

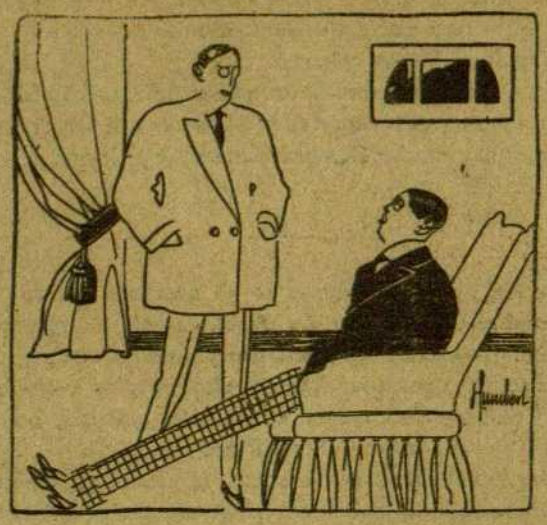

—Barcelona es una delicia, com que les dones apenes es guanyen la vida treballant, els homes de llurs podém teniries ben boniques per quatre quartos.

— Però no és la senyora Ridaura? —dic jo mitg boig.

— Qui és la senyora Ridaura? —me pregunta en Llamdor, sense deixar de contemplar la ciutat, el mar, les montanyes, les valls, y els pobles que s'endevinen entre les ombres de la nit plenes d'espurnes de llum.

— Qui és la senyora Ridaura? —me pregunto a mi mateix y'm contesto: —No ho sabré mai.

Callèm. Tot l'espectacle de montanyes, mars, pobles y llum, ondula y panteja com la ilusió y la decepció de la nostra fantasía. El funicular s'enfonsa lentament en aquella gran palpitació que's va obrint com la boira.

L'amable Llamdor, dirigeix la conversa cap a la opinió que té de l'obra que veurèm representar aquesta nit al teatre. Discutim amablement cadahú una teoría propia. Lo senzill ens agrada perque es la solució d'un enigme complicat. Què vol dir això? No ho sé. Es el resultat d'una amable discussió curta, perque'ls tragectes dels funiculars no son mai llarcs.

El funicular s'atura. Baixèm. Prenèm el tranvía que'ns porta als barris centrals de la ciutat. Molta llum. Continuèm discutint amablement. Arrivèm a casa meva. Cambi de vestit. Sortida. Restaurant. Sopar. Discussió amable. Teatre. Representació de l'obra. L'última moda (any 1907) és portá'ls cabells tenyits de roig, per medi de l'aigua oxigenada. Tot voltant del teatre, les senyores sentades en els palcos, formen, am les seves cabelleres daurades per l'aigua oxigenada —una corona resplandent, quin brillant inicial es la cabellera roja — també per medi de l'aigua oxigenada, de l'actriu que en mitg de la escena representa l'obra de la qu'en Jemaría Llamdor escriurá la crítica. Amable discussió. La última moda és sempre el grau més alt d'elegancia descoberta. Una dòna pert tants graus d'atracció com graus li falten per arrivar a la moda. La elegancia y la ciencia —avensen cada día— la gracia —no avensa ni recula— es eterna.

Aquets pensaments — propis per llibres de notes — els regalo a qui'ls vulgui.

***

Una dòna es una vida y tot lo que sigui abandonarla, o ser abandonat per ella, es atravessar la mort. si's sobreviu a la separació qu'es lo difícil. Estimar a una dòna després d'haver sigut ditxós amb un altre, es ser com un nen que fá malvé una joguina per saber lo que hi há dintre.

La meva felicitat vé de la mort de l'Agata. Però l'Agata es morta? Això es lo que jo ignoro. Reflexiono: la propietat que'ls arguments tenen de convencer es gasta y acaben per no poder convencer a ningú —després d'haver convensut a tothom.

En Jemaría Llamdor, me va assegurar qu'aquella dòna era l'Agata. Si; ho era. N'estic convensut. Però potser no es veritat, perqué l'amable Jemaría Llamdor, quan discuteix, en contes de convencer encanta. La seva conversa es massa agradable per poderhi distingir lo verdader de lo fals. Quan discutim, no defensèm les idees, sino qu'ens defensem a nosaltres mateixos; però quan discutim amb en Llamdor en contes de defensantse a nosaltres mateixos, defensèm les idees —qu'ell defensa.

Vui saber si l'Agata es viva. Y si es morta? No hi há dupte: el seu cos ha de ser entre les cendres de la masía qu'ella y jo varem fer construir —per trovanshi y abrassanshi— quan varem saber qu'el nostre amor sería etern. Si. L'Agata ha cremat am la masía. Agata! Agata! Jo enfonsaré les meves mans, el meu rostre y tota la meva ánima en les teves cendres —y elles no m'embafarán.— El foc crema les grasses. Amb el foc se poden separar les muralles de carn que separen als que s'estimen. Jo, revolcantme per les teves cendres, seré com el teu pare revolcantel cap entre'ls teus pits, quan ets al llit y despullada. Jo vaig sentir la grassa de les teves cendres —ell— va sentir la cendra de la teva grassa. Ara qu'ets cendra, el teu pare y jo t'estimèm de la mateixa manera —amb un mateix amor— inagotable.

La masía, aont acudíes enganyant als teus pares que't creien viatjant pels paíssos que després tu'ls describíes —ha sigut el teu sepulcre. Agata! Agata meva! T'estimo! T'estimo! Com no estimar a una dòna a qui hem dat l'amor y —sobre tot— la mort. Ni'l diví Jemaría Llamdor me podría convèncer de lo contrari, am tota la seva amabilitat. Però, jo no puc resistí'l dupte. La senyora Ridaura no té existencia probada. La senyora Ridaura ha sigut una invenció de l'Agata. Avans de trovarla en el tren mai m'havía dit que tenía una germana. Ademés, l'Agata y jo varem apendre'l rus —junts. Què no aprenen els amants per estar— junts? El rus, no es l'idioma ideal, però es l'idioma de la patria de les dònes ideals. L'idioma ideal es el francès y parlar francès amb una russa —es l'ideal realisat. Si, si, en Llamdor va tenir raho. L'Agata viu, y jo l'estimo y la desitjo, cosa que al lector li semblará més natural que la necessitat de matarla, si es que en contes de trovarse en el meu cas, se trova en el del comerciant catalá, que va deixar caure una llágrima —grossa com un monocle— al despedirse no sé si de l'Agata o de la senyora Ridaura. Jo confesso que desitjaría estimarla castament, però mentres la seva carn fassi olor de roses, hi haurá entre ella y jo —una muralla. Necessito estimarla y tot lo que'm cansa del seu amor m'es odiós. Aborrir la dòna

(Se continuará)

L'HUMOR ESTRANGER

SUISSA

Felix Vallotton, auto-retrat

FELIX VALLOTTON

Representa una de les darreres lloables tentatives de resurrecció del gravat al boix y es, ademés, un finissim artista que cal fer coneixer al nostre públic.

Després de la infructuosa campanya dels grans dibuixants-gravadors anglesos del 1860; després del escás écsit dels francesos de «L'Image» en Vallotton, amb una fé austera, paralelament als revifadors del gravat al boix que triomfen en petit comité are a Anglaterra, no's desanima pas del menys-reu del públic y's llensa a la defensa del art més sabrós y espressiu de la reproducció gráfica manual.

En Vallotton es suis, però per manca d'una verdadera escola nacional suissa, podem classificarlo en l'escola de la seva patria adoptiva: Fransa.

En Vallotton, més qu'a sugerir idees abstractes, es decanta a desentranyar l'oculta poesia de les petites coses familiars y dels aconteixements més o menys vulgars de la vida cotidiana moderna, tal com ho farien un Breughel, un Teniers, un Chardin moderns. Amb el procediment simple, concis y elocuent dels primers gravadors al boix s'aparenta d'un modo marcadíssim al esquisit poeta de les modernes vulgaritats, el gran Jules Renard que tant bé ha citat en aquestes planes en Xenius. Per això les obres d'aquell, ilustrades per en Vallotton, resulten tant sintétiques, per això en Renard l'escullí com a colaborador, perquè tots dos veuen la vida d'una mateixa profonda manera, y tots l'espressen d'una mateixa concisa faisó.

També sovint en Valloton comenta les coses sobtils del sentiment, però, fins alxis y tot, no deixa de matisar el seu comentari amb alguns tons realistes a la manera den Renard y del gran Delaw, de qui prócsimament parlarèm en aquestes planes. Aixís els sentits boixos del violinista, del violoncellista del flautista y les vinyetes que reproduim y «el bell capvespre» que no ha capigut aquí, resulten d'una visió tant potenta, tant elocuent y tant sentida com la qu'esperimentaria Beethoven al escriurer una sonata o la de Schubert al harmonisar un *lied*.

Però l'obra més nutrida de Vallotton es sense dupte, ho repetim, el comentari que fa al aspecte inmediat de la vida contemporánea. Els gravats que reproduim y que porten per titols: «l'ecsecució», «El couplet patriótic», «la manifestació» y «l'assassinat» en son una proba indiscutible. De totes maneres cal remarcar que tant l'un aspecte com l'altre es complementen notablement a major gloria del artista.

Aquest ensaig de petita biografia serà'l primer d'una serie que'ns proposèm presentar als nostres llegidors, encare que'ls biografiats no sigan uns complerts humoristes.

Bastará que siguin *tant sols* uns perfectes artistes.

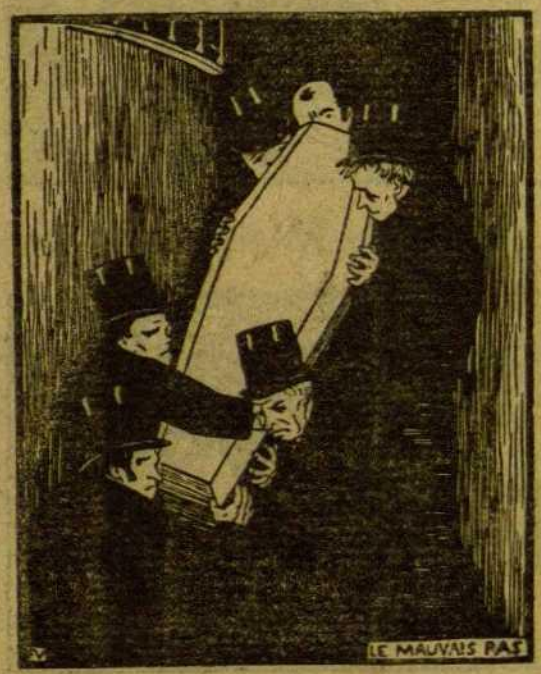

CONTINUACIÓ DE L'HUMOR ESTRANGER

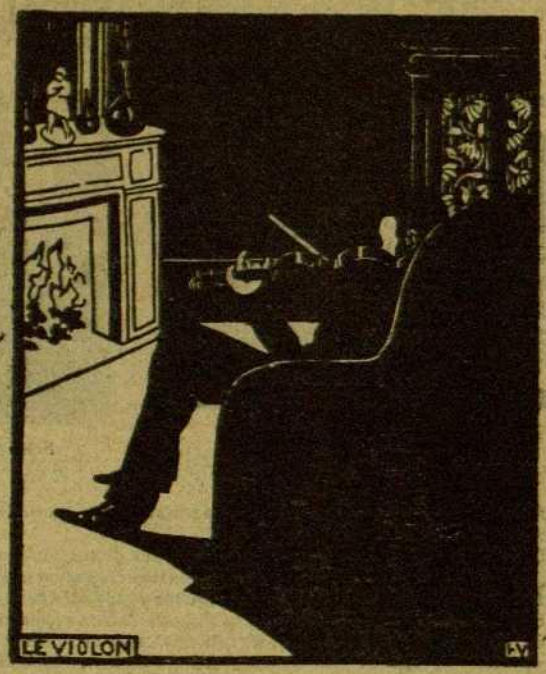

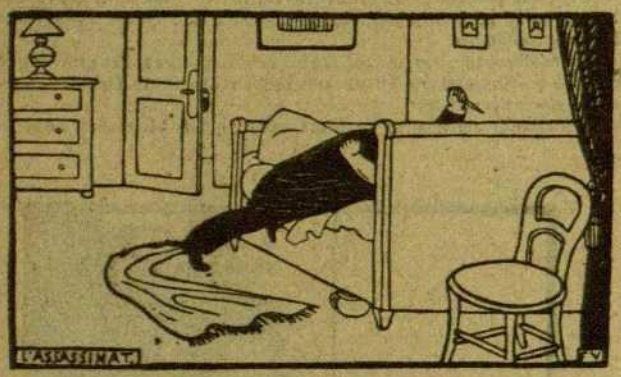

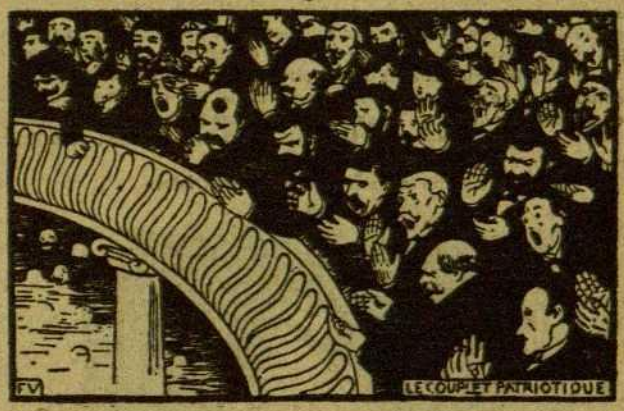

Imprenta de Joaquim Horta.—Barcelona

Correspondencia

Un anti-inèdit, Vostè pot fer articles una mica més paradòxics y personalisant menos? envills. No abusi dels subratllats, la gracia surt per si sola. —*Rusca,* No'ns agrada.—*A. O.,* No val la pena, y aqui no interessaria.—*Poeta Borni,* Ho escursarèm y entrará en torn.—*J. P. C.,* Si que la publicarèm, però a trossos. Aqui en va un:

Hermosa vall, bresol de ma infantessa,
blanc Pirineu,
quan te recordo tot m'es tristessa,
¡Valgam Deu!
Ja may més tons cims y aingles veuré,
morir am toca, per defendret Catalunya,
ni cants de pinsants armoniosos escoltaré
¡Tot se m'allunya!
¡Oh! volguts germans
treyeume la vida si voleu;
però deixeume en terra catalana.
. . . . . .
Penseu bons segadors de sang
que avuy es pera mi,
y demá ben segur será per vosaltres
tot aquet dolorós sofrir.
Treyeume lluny d'aqui
y porteume viu o mort,
en cavalls o a peu
a la meva hermosa Séu,
que allí deu estar ma mare
plorant y pregant a Deu.

Drll...ink, No está gens malament, però es massa llarc y massa serio. No's preocupi de flagellar sense fer riure.—*Cunill,* A un dibuixant no li escau gens malament el sapiguer de dibuix. Estudii.—*Albert C.* Aprofitarèm un xistet. Els dibuixos son dolents, però dolents, dolents.—*Arola,* El xisto es un xic manso; el dibuix no está mal però no bé del tot.—*A. B. C. D. Malgrat,* No podem rectificar. Vostès saben tant bé com nosaltres que es veritat lo que vostès per amistat neguen. Nosaltres tenim persones, y estem disposats a demostrarho, que ratificarán la nostra informació corretgida y aumentada.

Per anuncis a aquest periòdic dirigirse a l'Administració:

Pelayo, 38

AQUEST PERIÓDIC SE VEN A

VALENCIA, Vicens Pastor, Victoria, 11.
SEVILLA, Antoni Cantalejo, Sierpes, 69.
MADRID, Josep Lerin, Abada, 22.
CORUNYA, Lino Perez, Real, 43.

Buenos Aires

REPRESENTANT COMERCIAL PERA AQUESTA PLASSA

BONES REFERENCIES A N'AQUESTA ADMINISTRACIÓ

Enric Morera

Curs d'armonía, contrapunt, fuga y instrumentació

CARRER DEL VIDRE, 10 1.er 2.a

J. PASCUAL Y CASAS
Sastre
Santa Agna, 5, entresol

LLIBRES
corresponsal de llibres y revistes nacionals y estranjeres
PERE SOLAESA
Culebra, 28, 1.er—GRACIA

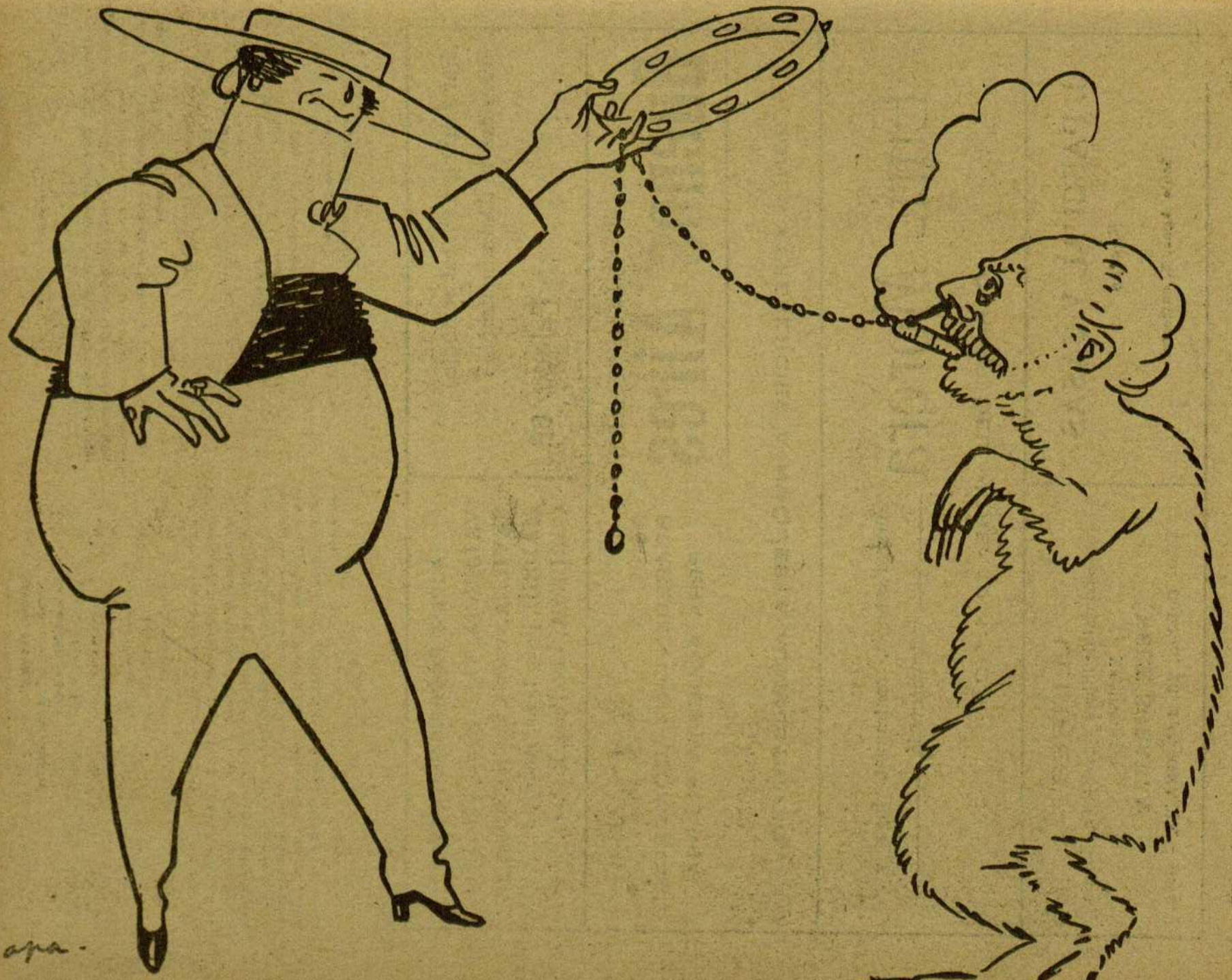

«Nada le arredra, nada le espanta,
Al oir el grito de: ¡Viva España!»

(D'un antic projecte d'himne pera la música de la *Marcha deCádiz)*